

ХРОНІКА ТА ІНФОРМАЦІЯ

Т. В. ЧУХЛІБ (Київ)

Міжнародний колоквиум, присвячений 200-річчю переходу армії О. В. Суворова через Альпи

24—25 вересня 1999 р. у невеличкому альпійському містечку Андерматт (Швейцарія) відбувся представницький міжнародний форум, присвячений святкуванню 200-річчя переходу армії російського полководця О. Суворова через найвищі гори Європи — Альпи. Його організаторами виступили Швейцарське об'єднання з питань військової історії та військових наук і Швейцарське товариство для здійснення пізнавальних поїздок військово-історичного характеру.

З привітанням до учасників колоквиуму звернувся керівник Федерального департаменту оборони, захисту населення й спорту Швейцарії *А. Огі* та міністр оборони Росії */ Сергеев*. Вітальні слова виголосили також член Ради Кантонів парламенту Швейцарії *Д. Марті*, президент общини Андерматту *Ф. Мугайм*, командуючий Третім військовим корпусом Швейцарії *С. Кюхлер*, президент Швейцарського об'єднання з питань військової історії *А. Чумі*. Вони відзначили ту велику роль, яку відіграв генералісимум О. Суворов не лише в історії Швейцарії та Росії, а й інших європейських країн.

На першому засіданні головував Посол Російської Федерації у Швейцарії проф. *А. Степанов*. У науковій доповіді канд. істор. наук, генерал-майора *Є. Нікітенка* (Росія) "Перехід Суворова через Альпи та його нинішня оцінка" йшлося про характеристику військового таланту воєначальника, який у складних умовах високогір'я зумів максимально зберегти військовий склад і прийти на допомогу військам генерала Римського-Корсакова. Швейцарський історик *Ф. Геер* у своїй доповіді "Російський похід у Швейцарію в 1799 р.: планування та здійснення" зупинився, головним чином, на причинах, які спонукали здійснити героїчний перехід, а також висвітлив маловідомі сторінки цього походу. Дискусійністю відзначилися виступи — *К. Раге* (Франція) "Перехід Суворова через Альпи з французької точки зору" та *М. Раухенштайнера* (Австрія) "Союзник — що означав перехід Суворова через Альпи для Австрії?". У доповіді директора музею ім. О. Суворова в Кобрині *Н. Пліско* (Білорусія) йшлося про діяльність полководця на білоруських землях, а д-р *А. Песталоцці* (Швейцарія) зосередився на розкритті участі британських офіцерів у війську Суворова. Грунтовністю відзначалася доповідь іншого швейцарського науковця проф. *А. Дюрста* "Картографічні передумови та наслідки подій 1799 р."

Друге засідання міжнародного колоквиуму вів проф. *А. Чумі* (Швейцарія). Він надав слово своєму співвітчизнику і колезі проф. *Г. Фуреру*, який у доповіді "Місце Суворова в історії Швейцарії" зробив висновок про значимість військової діяльності російської армії у процесі побудови незалежної Швейцарської конфедерації. Канд. істор. наук, генерал-майор *В. Золотарьов* (Росія) ознайомив присутніх з поглядом істориків-співвітчизників на Італійську військову кампанію Суворова 1799 р. Д-р *Ф. Германн* (Швейцарія) доповів про піклування стосовно солдатів російської армії з

боку місцевого духовенства. Наступним був виступ французького науковця російського походження *О. Трубецького* під назвою "Хто ж Суворов? Патріот і солдат". Цікавим був виступ проф. *Р. Лурагі* (Італія) "Суворов, Бонапарт та італійська історія XIX століття".

Третя частина наукової програми відбулася під головуванням Посла України в Швейцарії *Н. Ковальської*, що свідчить про важливість заходу і прихильність європейської наукової громадськості до історичного поступу нашої молоді держави. Тактичні та стратегічні аспекти австрійсько-російської військової операції в Італії висвітлив проф. *Ф. Фраска* (Італія). Про погляд американських учених на події війни 1799 р. розповів д-р *С. Холбрук* (США). Представник Великобританії *Р. Мандей* оголосив свої дослідження щодо союзницької ролі своєї країни у війні Росії, Австрії та королівства двох Сицилій проти Франції. Канд. істор. наук *Т. Чухліб* (Україна) у своїй доповіді "Суворов в українській історії" наголосив на тому, що, незважаючи на знищення у 60—80-х рр. XVIII ст. державної автономії Лівобережної України (Гетьманщини), а також зруйнування російським урядом Запорозької Січі у 1775 р., українці репрезентували значний відсоток офіцерського і солдатського складу армії Російської імперії у багатьох військових подіях останньої чверті ХУІІІ ст. і в тому числі переході військ О. Суворова через Альпи у вересні 1799 р. Після виголошення наукових доповідей сталася дискусія за участю всіх присутніх на колоквіумі.

У рамках культурної програми відбувся "Літературний Суворовський базар", де був представлений науковий та науково-популярний доробок з даної проблематики багатьох європейських учених. Учасники колоквіуму брали участь в урочистостях на відомому "Чортовому мосту", а також відвідали музеї О. Суворова в Андерматті та на Санкт-Готардському перевалі.